

Азербайджанський архітектурно-будівельний університет

Казахський автомобільно-дорожній інститут

Вища школа інформатики та бізнесу, м. Краків

Wyższa Szkoła Ekonomii
i Informatyki w Krakowie

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Національний транспортний університет

Український державний університет залізничного транспорту

ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА БІЗНЕСУ

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ

СУЧАСНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ VUCA-СВІТУ

*Збірник матеріалів III міжнародної науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти і молодих вчених.*

Україна, м. Харків, ХНАДУ, 14 листопада 2025 року

Сучасні напрямки розвитку менеджменту та економіки в умовах VUCA-світу: зб. матеріалів III міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених (14 лист. 2025 р.) / Харків. нац. автомобільно-дорожн. ун-т. Харків: ХНАДУ, 2025. 735 с. URL: <https://fmab.khadi.kharkov.ua/kafedri/menedzhmentu/naukovi-konferenciji/>

Збірник містить матеріали III міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених «Сучасні напрямки розвитку менеджменту та економіки в умовах VUCA-світу». Статті та тези доповіді присвячені результатам теоретичних і практичних досліджень сучасних напрямків розвитку економіки та підприємництва, менеджменту організацій та адміністрування, логістичного, маркетингового, фінансового та інноваційно-інвестиційного менеджменту.

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова: **Богомолов В. О.**, д.т.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки України, академік Транспортної академії України, лауреат Державної премії України, ректор ХНАДУ

Заступники Голови:

Дмитрієв І. А., д.е.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки України, академік Транспортної академії України, проректор з наукової роботи

Шевченко І. Ю., д.е.н., професор, декан факультету управління та бізнесу ХНАДУ

Криворучко О. М., д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту ХНАДУ

Члени оргкомітету:

Мамедов М. А., д. е. н., професор, завідувач кафедри економіки і менеджменту бізнесу Азербайджанського архітектурно-будівельного університету (Азербайджан);

Калгулова Р. Ж., к.е.н., професор, завідувач кафедри економіки Казахського автомобільно-дорожнього інституту ім. Л.Б. Гончарова (Казахстан);

Федотова І. В., д.е.н., професор, заступник завідувача кафедри менеджменту ХНАДУ;

Дмитрієва О. І., д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки і підприємництва ХНАДУ

Ковальова Т. В., к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування ХНАДУ;

Бочарова Н. А., к.е.н., доцент, доцент менеджменту, відповідальний секретар конференції.

Представлені у матеріалах конференції тексти тез доповідей подано в авторській редакції. Автори тез несуть повну відповідальність за зміст публікації, а також добір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, наукової термінології, власних імен та посилань на літературні джерела.

©Колектив авторів

©ХНАДУ, 2025 рік

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

*Смолка В. О., здобувач вищої освіти
lerasmolka05@icloud.com*

*Науковий керівник: Вилгін Є. А., д.н.держ.упр., професор
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця*

В сучасних умовах структурних перетворень у національній та світовій економіці інноваційний розвиток стає визначальним фактором конкурентоспроможності підприємств. Прискорені технологічні зміни, зростання ролі науки, цифровізація бізнес-процесів та посилення нестабільності ринкового середовища зумовлюють необхідність формування чіткої та науково обґрунтованої стратегії інноваційного розвитку підприємства. Така стратегія передбачає довгострокове бачення, здатність адаптуватися до трансформацій та створювати нову економічну цінність на основі інноваційних рішень [1].

Стратегія інноваційного розвитку охоплює цілий комплекс поглядів, цілей, принципів і механізмів, які визначають напрями та форми інноваційної діяльності.

У науковій літературі інноваційна стратегія розглядається як інтегрована складова загальної корпоративної стратегії, спрямована на використання науково-технічних досягнень для створення нових продуктів, технологій та управлінських рішень [2]. Вона повинна враховувати як внутрішні можливості підприємства, так і зовнішні фактори, зокрема ринкову кон'юнктуру, технологічні тренди, регуляторні зміни та інтенсивність конкуренції.

Ключовими елементами інноваційної стратегії є:

- оцінка інноваційного потенціалу підприємства;
- визначення стратегічних інноваційних цілей;
- вибір типу інноваційної моделі (технологічна, продуктова, організаційна, змішана);
- формування портфеля інноваційних проєктів;
- розробка механізму фінансування та управління інноваціями [3].

Першим кроком у побудові ефективної інноваційної стратегії є діагностика інноваційного потенціалу підприємства.

Під ним розуміють сукупність ресурсів, компетенцій та умов, що забезпечують спроможність підприємства генерувати, впроваджувати й комерціалізувати інновації. До складових інноваційного потенціалу

підприємства належать кадровий потенціал, науково-технічні ресурси, виробничі потужності, інтелектуальний капітал, інформаційні системи, інвестиційні ресурси, а також організаційна культура [4].

Комплексний аналіз дає змогу обґрунтовано визначити сильні й слабкі сторони інноваційної діяльності, реалістично оцінити ризики, визначити напрями розвитку та сформувати відповідні стратегічні цілі.

Підприємства, що мають високий рівень інноваційного потенціалу, здатні швидше та ефективніше переорієнтовуватися на нові технологічні уклади та реагувати на зовнішні виклики.

Після оцінки потенціалу важливо сформулювати систему стратегічних цілей інноваційного розвитку. Вони можуть охоплювати: розробку нових продуктів і послуг; удосконалення виробничих технологій; підвищення енергоефективності та ресурсозбереження; цифрову трансформацію бізнес-процесів; розширення ринків збуту; формування стійких конкурентних переваг [1].

Цілі мають бути конкретними, вимірюваними, досяжними та узгодженими із загальною стратегією підприємства. Чіткість стратегічних орієнтирів забезпечує логічність подальших рішень та ефективність реалізації інноваційних проєктів.

На цьому етапі підприємство визначає тип інновацій, на яких буде сфокусовано основну увагу. Технологічні інновації спрямовані на вдосконалення виробництва, продуктові (на створення або оновлення товарів, організаційні) на оптимізацію управління та логістики. У практиці підприємства здебільшого застосовують комбіновану модель, що дозволяє комплексно розвивати всі напрями інноваційної діяльності [2].

Для успішного впровадження інновацій необхідно створити сприятливі організаційні умови.

Ідеться про формування гнучкої структури управління, розвиток системи мотивації персоналу, механізмів внутрішньої комунікації, а також створення інноваційної культури, що стимулює креативність та ініціативність працівників.

Важливу роль відіграє здатність підприємства забезпечити ефективну взаємодію між підрозділами, що займаються дослідженнями, виробництвом і маркетингом.

Фінансування інновацій може здійснюватися за рахунок власних коштів, державних програм підтримки, партнерських проєктів, інвестицій, міжнародних грантів.

Сучасні підприємства активно застосовують моделі відкритих інновацій, які дозволяють залучати зовнішні джерела знань і капіталу та знижувати ризики.

Інноваційна стратегія не може бути ефективною без формування відповідної корпоративної культури.

Вона включає готовність до змін, толерантність до експериментів, розвиток командної взаємодії, стимулювання творчості та безперервного навчання.

Працівники стають активними учасниками інноваційних процесів, що підвищує їх залученість і сприяє ефективній реалізації нових ідей [4].

Підприємства з розвиненою інноваційною культурою демонструють вищу швидкість реакції на ринкові зміни та здатність створювати продукти, що відповідають сучасним потребам споживачів.

Формування стратегії інноваційного розвитку є комплексним процесом, що охоплює аналітичні, управлінські та фінансові аспекти. Успіх інноваційної діяльності залежить від здатності підприємства інтегрувати інновації в усі сфери функціонування, забезпечити відповідний рівень ресурсів і створити умови для активної участі персоналу.

Ефективна інноваційна стратегія дозволяє підприємству підвищити конкурентоспроможність, прискорити адаптацію до змін та забезпечити стійкий розвиток у довгостроковій перспективі.

Література.

1. Афтанас К. М. Інноваційний розвиток підприємств: теоретичні засади та практичні аспекти. Київ: КНЕУ, 2020. 276 с.
2. Дудкін О. В. Стратегічне управління інноваційною діяльністю підприємств. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 312 с.
3. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г. Основи стратегічного менеджменту. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2021. 428 с.
4. Портер М. Конкурентна перевага: формування і стратегія / пер. з англ. Київ: Наш Формат, 2020. 584 с.